

XIII
NOORTE
LAULU. A
TANTSU.
PIDU
PÜHA ON MAA

TEEKOND
XIII NOORTE
RAHVAMUUSIKA.
PEOLE
2023. A

TEEKOND 2023 AASTA XIII NOORTE RAHVAMUUSIKAPEOLE

Hea kollektiivi juht/kontaktisik!

Et olla Sulle abiks meie ühisel teekonnal, oleme siia koondanud ülevaatlikult info XIII noorte laulu- ja tantsupeo rahvamuusikapeost.

SISUKORD

1. RAHVAMUUSIKAPEO LÄHTEIDEE JA KUNSTILINE TOIMKOND
2. RAHVAMUUSIKAPEO REPERTUAAR
3. ÜLDISELT REGISTREERIMISEST
4. KOLLEKTIIVIDE KOOSSEIS
5. ÕPPEMATERJALID
6. REPERTUAARISEMINARID KOLLEKTIIVJUHTIDELE
7. EELPROOVID
8. ETTEMÄNGUD
9. RAHVAMUUSIKAPEOLE AKREDITEERIMINE
10. PEONÄDAL
11. OLULINE TEAVE

1. RAHVAMUUSIKAPEO LÄHTEIDEE JA KUNSTILINE TOIMKOND

XIII noorte laulu- ja tantsupeo rahvamuusikapeo kunstiliseks juhiks valiti **Juhan Uppin** ideekavandiga "Päriselt". Otseselt viitab nimetus "päriselt" rahvamuusikapeo kesksele väärtusele – pärimusmuusikale – sidudes kokku traditsiooni ja tänapäeva noore, kes on muusikas leidnud omale olemise mõtte, ühtekuuluvustunde ja keele. Kaudselt aga kannab "päriselt" kõiki neid väärtusi, mida see keeles väljendada võib – pära kui tagune, alus ja tõepõhi; pere kui lähim sõnatüvi päralt; päriselt kui jäädavalt, igavesti, alati, tõeliselt, ilmsi, täiesti, igati, läbinisti, tervenisti, ausalt, tegelikult, õigupoolest, õieti... Päriselt kui südamest tulev, kui tõsi taga! Ka noortepidu on päris laulu-, tantsu- ja rahvamuusikapidu, selles pole küsimustki. "Päriselt" viitab ühelt poolt küll ehedusele ja eripäralt ehk teisisõnu identiteedile, juurtele, päritolule, teisalt aga ka sellele, et päris ja ehe saab olla vaid midagi, mis on ajaga kaasaskäiv ja noori kõnetav. Selles on küsimus! Peoga soovime koos teie ja noorte mängijatega kõige laiemale üldsusele näidata, et meie rahvamuusika on igati päris ja päriselt elus asi!

Rahvamuusikapeo kunstilise toimkonda kuuluvad liigijuhid ja assistendid:

Kandled – **Kadri Lepasson**, assistent **Pille Karras**
Torupillid – **Katariin Raska**, assistent **Merike Paberits**
Viiulid – **Kristi Alas**
Lõõtspillid – **Juhan Uppin**
Akkordionid – **Kristel Laas**, assistent **Cathlen Haugas**
Näppepillid – **Tanel Sakrits**
Koondorkester – **Krista Sildoja**, assistent **Ott Kaasik**

2. RAHVAMUUSIKAPEO REPERTUAAR

Iga liik esitab rahvamuusikapeol viis pala.

KANDLED

1. **Pilli Villemi valss** (pärimuslik, Põltsamaa/seadnud Ott Kaasik)
2. **Antslamehe reilendrid** (pärimuslik, mänginud Valter Antsov külakandlel, Urvaste khk/seadnud Kadri Lepasson)
3. **Ranna ja Hiiopi polkad** (pärimuslik, mänginud Jaan Rand kandlel, Kirbla khk, Otto Hiiop viiulil, Urvaste khk/ seadnud Kadri Lepasson)
4. **Koiküla polka** (pärimuslik, Hargla khk/seadnud Kadri Lepasson)
5. **Kuusalu pulmamarsid** (pärimuslik, Kuusalu khk/seadnud Pille Karras)

TORUPILLID

1. **Torupillikuninganna kroonimine** (uudislooming, autor Margo Kõlar)
2. **Lutusarvelugu** (pärimuslik, mänginud Mihkel Alaver sarvel, Viru Jaagupi khk, Ants Pärna torupilli sõrmisel, Halliste khk, Peeter Ots sikusarvel, Urvaste khk/seadnud Tarmo Kivisilla)
3. **Jaan Ranna labajalad** (pärimuslik, mänginud Jaan Rand parmupillil ja kandlel, Kirbla khk/seadnud Katariin Raska)
4. **Valsid Torupilli Jaak ja Sepp Jaak** (pärimuslik, mänginud Torupilli Jaak torupillil, Jämaja khk, Sepp Jaak parmupillil, Anseküla khk/seadnud Katariin Raska)
5. **Hopastilla ja Trallilugu** (pärimuslik, mänginud Tõnu Eslon torupillil, Kuusalu khk/seadnud Merike Paberits)

VIIULID

1. **Tibuleik** (pärimuslik, mänginud Jaan Palu viiulil, Kihnu autor Johanna-Adele Jüssi/seadnud Johanna-Adele Jüssi)
2. **Aadu polka** (pärimuslik, Kihnu, mänginud autor Jaan Palu viiulil/seadnud Kristi Alas)
3. **Ratas** (pärimuslik, mänginud Mihkel Mäes viiulil, Kihnu/seadnud Ott Kaasik)
4. **Uus...** (autor Kristi Alas/seadnud Kristi Alas)
5. **Näiukese noorekese** (pärimuslik, laulnud Mari Sarv, Karksi khk/seadnud Kristi Alas)

LÕÖTSPILLID

1. **Eesti polka lõõtsale** (pärimuslik, mänginud August Teppo, Põlva khk, Arnold Pärnamets, Hargla khk lõõtspillil/seadnud Juhan Uppin)
2. **Loosu valss** (pärimuslik, mänginud August Teppo lõõtspillil, Põlva khk/seadnud Juhan Uppin)
3. **Vabakäigu reilender** (autor Juhan Uppin/seadnud Juhan Uppin)
4. **Kuldne õhtupäike** (pärimuslik/seadnud Juhan Uppin)
5. **Ma tahaksin kodus olla** (pärimuslik/mänginud Aivar Teppo ja Richard Reino lõõtspillil muusika autor Johanna Zerning/tekst Helmi Koff/seadnud Juhan Uppin)

AKORDIONID

1. **Udune ilm** (tekst pärimuslik/muusika autor Kristjan Priks/seadnud Kulno Malva)
2. **Rõuge valss** (autor Tuulikki Bartosik/seadnud Tuulikki Bartosik)
3. **Märkamatu mööduja** (pärimuslik, mänginud Johannes Piirsoo akordionil/seadnud Maimu Jõgeda)
4. **Mardi ja Mihkli polkad** (mänginud Mihkel Toom ja Mart Männimets viiulitel, Tori khk/seadnud Lee Taul)
5. **Minu ilus Eesti** (uudislooming, autor Tiit Kalluste)

NÄPPEPILLID

1. **Hakkame mehed minema;** (tekst pärimuslik/muusika autor Lauri Õunapuu seadnud Kristjan Kuusmik, Tanel Sakrits, Peeter Priks)
2. **Viimane vihm** (autor Kristjan Kuusmik/seadnud Joosep Sang)
3. **Kirumani polka** (pärimuslik, mänginud August Ehasalu lõõtsal, Ambla khk/ seadnud Martin Müller)
4. **Rumalad isandad** (pärimuslik, mänginud Villem Ilumäe parmupillil, Lääne-Nigula khk Jüri Tiits viiulil, Vigala khk/seadnud Tanel Sakrits)
5. **Kristjani reinlender** (autor Kristjan Priks/seadnud Villu Talsi)

KOONDORKESTER

1. **Ruhnu pulmamarss** (pärimuslik, mänginud Elias Schönberg viiulil, Ruhnu/seadnud Ott Kaasik)
2. **Siil, kost sa silmä sai** (pärimuslik, laulnud Pauline Pehlak, Hargla khk/seadnud Krista Sildoja)
3. **Nipet-näpet** (autor Ülle Ots/seadnud Ott Kaasik)
4. **Vändra metsas, Pärnumaal** (pärimuslik, laulnud Robert Kalbek, Kullamaa khk ja Peeter Trumm, Rõuge khk/seadnud Krista Sildoja)
5. **Lõbus labajalg** (autor Krista Sildoja/seadnud Krista Sildoja)

3. ÜLDISELT REGISTREERIMISEST

2023. aasta noorte rahvamuusikapeol on esindatud seitse peoliiki. Vastavalt kollektiivi koosseisule on võimalik osaleda kas kannelde, torupillide, viiulite, löötpillide, akordionite, näppepillide või (segakoosseisu puhul) koondorkestri liigis.

Kollektiiv tervikuna registreerib end ühte liiki. Soovi korral ja vastavalt võimetele on registris võimalik valida kas kollektiivina või üksikmängijate kaupa ka teisi liike juurde (näiteks viulikoori kaks tublimat mängijat osalevad ka koondorkestris või segakoosseisu mandoliinimängija lööb kaasa lisaks koondorkestrile ka näppepillide liigis).

Registreerimisel palume sisestada kollektiivi liikmete nimed koos isikukoodidega ning mängitavad pillid, et näha meie laulu-, tantsu- ja rahvamuusikapeoliste pere tegelikku mahtu ja seda, kes lisaks rahvamuusikapeole soovib osaleda ka laulu- või tantsupeol. Õiged andmed annavad meile võimaluse kavandada eelproove ning laulu- ja tantsupeo nädala ajakava.

Registreerimine 2023. aastal toimuvale noorte rahvamuusikapeole on avatud LTP registris

<http://register.laulupidu.ee/> kahel ajaperioodil:

6. septembrist kuni 30. septembrini 2021

ning **3. jaanuarist kuni 31. jaanuarini 2022.**

Peo protsessis osalejate andmeid saab korrigeerida 15. oktoobrini 2022.

NB! Tungiv palve on LTP SA registris üle vaadata ja parandada oma kollektiivi ja kollektiivi liikmete andmed ning teha vajadusel parandused.

4. KOLLEKTIIVIDE KOOSSEIS

Rahvamuusikapeole on oodatud kõik laste ja noorte ansamblid ja orkestrid ning ka üksikud mängijad, duod, sõpruskonnad – kõik, keda huvitab rahvamuusika! Kui üksikmängija ei kuulu juba LTP registris ühegi kollektiivi hulka, siis palume end peole kirja panna võttes ühendust otse kunstilise toimkonnaga (liigijuhtide kontaktid asuvad teekonnalehe lõpus).

Et tegemist on noortepeoga, on eelkõige peole oodatud nooremad pillimängijad. Rahvamuusikapeo üldiseks **vanusepiiriks on 26 eluaastat** (kaasa arvatud, 2023 aasta seisuga). Erijuhtude üle – näiteks liikme vanusepiiri täitumine peo protsessi käigus või mõne vanema, kollektiivi koosmängu alustalaks oleva liikme osalemise – otsustab peo kunstiline toimkond. Juhendajad on väga oodatud kaasa mängima!

Kannelde liiki on oodatud kõik põhilised kandletüübid: D ja G väikekanded (6–15-keelsed), G rahva-/küla-/päkarauakanded, kromaatilised kanded (sh basskanded). Mängitakse kõik koos.

Torupillide liiki on oodatud kõik torupillimängijad, kes oma pilli juba nii hästi tunnevad, et orienteeruvad kenasti ja vabalt ka koosmängus. Ühes loos teevad kaasa ka parmupillid, mida on oodatud mängima eelkõige parmupilli valdavad torupillimängijad, aga ka muusikud teistest pilliliikidest. Vajalik A või D parmupill.

Viiulite liiki ootame kõiki noori viulimängijaid. Kui mõnes viuliansamblis mängitakse lisaks viiulitele veel teisigi pille, on needki oodatud (kokkuleppel liigijuhiga) paaris loos kaasa mängima.

Löötspillide liik ja mängitav repertuaar on küll eesti ehk teppo-tüüpi löötspilli keskne, aga teretulnud on ka teist tüüpi (diatoonilised, bisonoorsed) löötspillid (ehk karmoškad ja akordionid mitte, karmoškad on mõeldud koondorkestrisse). Mängitakse D, G ja C helistikes. **Akordionite** liiki on oodatud kõik akordionimängijad!

Iga osaleja peaks olema valmis ka ühes loos kaasa laulma.

Näppepillide liiki on oodatud kõik näppepillid – mandoliinid, kitarrid, ukuleled ja basskeelpillid (basskitarr, kontrabass, mandobass, ukubass või muu). Isegi balalaikad, buzukid, banjod või muud... kõik on oodatud, tähtis on mõnus koosmäng!

Koondorkester koondab kokku erinevad rahvapärased koosmängukollektiivid, st rahva-, peamiselt naturaalpillidest koosnevad segakoosseisud. Lisanduda võivad kõik mängijad, kes teevad kaasa mõnes teises pilliliigis ning soovivad õppida lisaks ka koondorkestri repertuaari. Samuti on oodatud üksikpillimehed, kes soovivad osaleda ainult koondorkestris. Iga liige peab olema valmis lisaks pillimängule ka kaasa laulma. Repertuaar sobib mängimiseks nii diatoonilistel kui ka kromaatilistel pillidel, vajadusel kohandatakse lood seadajate poolt konkreetsele rahvapillile. Koondorkestris on mängijatel erinevad rollid: kooslaulmine, meloodia- ja saatehääle liin, rütmilise akordsaate ning (soovitavalt naturaalse) bassi ja (väiksemate) rütmipillide (nt triangel, jauram, kastitrumm) liin.

5. ÕPPEMATERJALID

Rahvamuusikapeo õppematerjalid ilmuvad **veebruaris 2022**.

1. Paberkandjal repertuaarikogumik "**Rahvamuusikapeo lood**" sisaldab kõikide liikide ehk kogu peo repertuaari pärimuslikke algvariante, teisisõnu lihtsaid lugusid või viise, mis peol esitusele tulevate seadete aluseks on. Samuti ilmub kogumikus palju infot lugude päritolu, esitajate, autorite ja muu konteksti kohta. Repertuaarikogumiku koostaja ja toimetaja on Krista Sildoja.
2. Arvestades eelnevate pidude tagasisidet ja kollektiivide erinevaid koosseise, ilmub kogu esitusele tuleva repertuaari **noodimaterjal (partiid ja partituurid)** vaid digitaalselt. Need muutuvad kättesaadavaks peale õppematerjali soetamist, kuid mitte varem kui veebruar 2022. Noodid tuleb kollektiivil vastavalt vajadusele ise printida!
3. Kõikidest peol esitusele tulevatest paladest (seadetest) ilmuvad ka **õppevideod** toetamiseks ja soosimaks kuuldusel teel õppimist.

Õppematerjali maksumus on **12 eurot**, mis sisaldab **ühte** paberkandjal repertuaarikogumikku ning ligipääsu digitaalsetele õppematerjalidele. Siit tulenevalt on igal kollektiivil kohustuslik tellida õppematerjali küll vaid üks eksemplar, kuid soovitame tungivalt tellida raamat rohkematele mängijatele, kelle võimalikku huvi te ise kõige paremini teate. "Rahvamuusikapeo lood" on ühelt poolt toetavaks õppematerjaliks, mida tuleks tundides õpilastele tutvustada. Teisalt võib väljaanne olla noortele heaks aknaks piilumaks ka iseseisvalt pärimusmaailma ning kui see ei leiagi kohe kasutust, jääb see hiljemgi heaks õppematerjaliks ja lugude allikaks ning igal juhul oluliseks mälestuseks peost.

Õppematerjalide tellimine kollektiivile toimub läbi LTP registri registreerimise perioodide jooksul **6.09.–30.09.2021** ja **3.01–31.01.2022**

6. REPERTUAARISEMINARID KOLLEKTIIVJUHTIDELE

Repertuaari õpetamise seminarid kollektiivide juhendajatele toimuvad **2022. aasta märtsis**. Täpsem info seminaride kohta saabub peale teist registreerimisvoorust jaanuaris 2022. Juhendajad registreeruvad seminaridele laulu- ja tantsupeo registris juhi andmete alt.

Repertuaariseminar on õppeprotsessi ülioluline osa ning seetõttu on kõikidele kollektiivjuhtidele seminaril osalemine kohustuslik. Ka teised kollektiivi mängijad on teretulnud. Võtke kaasa pill, prinditud noodid, noodipult, kirjutusvahend. Seminaris mängime ja arutame repertuaari esimest korda ühiselt läbi.

7. EELPROOVID

Eelproovid toimuvad liikide kaupa kahes voorus: 1) jaanuar–veebruar ja 2) märts–aprill 2023. Täpsem eelproovide ajakava ilmub peo lähenedes, sügisel 2022. Mõlemad eelproovid on kõigile peole registreeritud mängijatele kohustuslikud. Kui on mõjuva põhjusega puudujaid, siis tuleb kollektiivi esindajal sellest liigijuhti enne eelproovi algust informeerida. Mõlemas eelproovis osalenute arv on aluseks peole akrediteerimisel.

8. ETTEMÄNGUD

Teine eelproov lõpeb kollektiivide ettemängudega. Iga kollektiiv esineb üldjuhul eraldi. Liigijuhil on õigus lubada ette mängima ka mitu väiksemat ansamblit või üksikut mängijat koos.

Üldjuhul esitatakse ettemängul kaks pala – üks saadud loosiga, teine järgi olevast neljast loost vabalt valitud. Liigijuhil on õigus nõuda kollektiivilt omal valikul ühte lisalugu.

Ettemängivate koosseisude järgi kontrollitakse ja fikseeritakse lõplik mängijate arv peol ning see on aluseks ka rahvamuusikapeole akrediteerimisel. Koosseisude suurused on aluseks mängijate mahtumisel lavale!

Ettemängimist hindab komisjon, kuhu kuuluvad 1) liigijuht ning 2) sama liigi assistent või mõni teine kunstilise toimkonna liige.

Kollektiivi esinemist hinnatakse võttes arvesse kollektiivi tehnilist taset, repertuaari ja traditsiooni tundmist, väljenduslikkust, lavalist olekut (mängime peast!) ja koosmängu ehk üksteisega muusikas koos olemist.

Komisjon võib hinnata lugusid ja kriteeriume eraldi, millest moodustub koondhinne. Peole pääsemise aluseks on kollektiivide koondhinnetest lähtuvalt tekkinud pingerida. Ettemängimisel saavutatud tulemusi antud rahvamuusikapeo protsessis muuta ei ole võimalik.

Ettemängimiste tulemused koos tagasisidega antakse igale kollektiivile teada läbi LTP registri hiljemalt mais 2023. Liigijuhtide kokkuvõtete alusel avaldatakse rahvamuusikapeole oodatavate kollektiivide nimekiri laulu- ja tantsupeo kodulehel hiljemalt mais 2023.

9. RAHVAMUUSIKAPEOLE AKREDITEERIMINE

Rahvamuusikapeole akrediteerimine toimub juunis 2023. Kollektiivi iga liige, kes on peole akrediteeritud, peab osalema kõikides proovides ja kontserdil. Liigijuhil on õigus kollektiiv või mängija rahvamuusikapeolt eemaldada, kui ei osaleta liigi- ja koondproovides.

10. PEONÄDAL

Rahvamuusikapeo liigi- ja koondproovid Tallinnas algavad neljapäeval 29. juunil 2023. Rahvamuusikapeo proovide ajagraafik avaldatakse ELT SA kodulehel mais 2023. Rahvamuusikapeo kontsert toimub **laupäeval, 01. juulil 2023 Vabaduse väljakul ning rongkäik 02. juulil 2023.**

11. OLULINE TEAVE

XIII noorte laulu- ja tantsupeo korralduses lähtutakse Eesti Vabariigi Valitsuse, Terviseameti ja teiste riiklike või kohaliku omavalitsuste asutuste igal ajahetkel kehtivatest reeglitest, nõuetest ja võimalikest piirangutest. Kollektiivi kontaktisik peab peole registreerumisel edastama info XIII noorte laulu- ja tantsupeo protsessis osalemise tingimustest kollektiivi liikmetele ja alaealiste kollektiivi liikmete puhul lapsevanematele. Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus jätab õiguse teha protsessi korralduses, peo ajakavas ja tingimustest muudatusi ning täiendusi.

Palume käesolevat infot jagada ka oma tutvusringkonnas, et kutse peole jõuaks kõigi huvilistenil!

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus aitab meeleldi uute kollektiivide arvele võtmisel, üksikud mängijad saavad endast otse meile märku anda.

Kunstilise toimkonna kontaktid:

Kadri Lepasson	kadri.lepasson@gmail.com
Katariin Raska	katariin.raska@gmail.com
Kristi Alas	kristi.alas@gmail.com
Juhan Uppin	juhan.uppin@gmail.com
Kristel Laas	kristelile@gmail.com
Tanel Sakrits	tanel.sakrits@gmail.com
Krista Sildoja	krista@rahvamuusika.ee

Toredat edukat teekonda!

Rahvamuusikapeo kunstilise toimkonna nimel
Juhan Uppin

XIII noorte laulu-, tantsu- ja rahvamuusikapidu korraldab Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus
Rahvamuusikapeo toimetaja Andi Einaste; andi.einaste@laulupidu.ee;

